

Waarderingsmethode

(bouwsteen 10 uit handreiking)

Waardering

Het is niet eenvoudig om in gezamenlijkheid tot een waardering van de kerkgebouwen te komen; gevolgd door een weging die moet leiden tot principieel richtinggevend uitspraken. De waardering wordt veelal ingegeven door een optelsom van de verschillende belangen en waarden die aan de gebouwen worden gehecht. Het kan redelijkerwijs schematisch worden aangepakt waarbij bepaalde scores worden afgesproken voor bepaalde criteria.

Weging

De weging is uiteindelijk een zaak die veel verder gaat dan alleen de optelsom van belangen en scores van waarden. Beleidsmatige uitspraken, de verwachte vitaliteit van een geloofsgemeenschap of de economische kansrijkheid voor specifieke gebouwen of gebieden kan hier minstens zo bepalend zijn als bijvoorbeeld de cultuurhistorische waarde van een kerkgebouw. Ook het moment van weging in een proces kan verschillen.

Tenslotte kan er ook voor gekozen worden om niet zozeer objecten te scoren en te waarderen, maar procedures met elkaar af te spreken over wie, wanneer met elkaar in contact treedt en wat men dan van elkaar kan verwachten. De waardering en verkenning van mogelijkheden blijft dan overeind staan, maar de weging van gebouwen is vervangen door afspraken rondom 'hoe te handelen'.

Tips uit de praktijk:

- Denk goed na wat je met een waardering wilt bereiken en hoe je deze gaat gebruiken;
- Maak de waarderingscategorieën/-criteria expliciet zodat iedereen weet wat eronder wordt verstaan;
- Zorg dat het proces van de waardering en het kader ergens zwart op wit staan, zodat je deze kunt verantwoorden in een later stadium;
- Scores kunnen helpen de waarde inzichtelijk en bespreekbaar te maken, maar het blijft een subjectieve beoordeling - wie deze ook uitvoert. Houd hier rekening mee bij met het communiceren. Misschien wil je alleen de beschrijving en het belang aangeven, niet de cijfers;
- Maak gebruik van de interieurdatabase van het Catharijne Convent.

IN DE PRAKTIJK | Noord-Brabant

Het provinciale beleidskader voor erfgoed van Noord-Brabant (2016-2020) onderscheidt drie categorieën die bepalen in welke mate de provincie betrokkenheid toont voor het betreffende erfgoed. Leidend daarbij is 'het verhaal van Brabant'. Gebouwen/complexen worden beoordeeld of en in welke mate zij bijdragen aan het tastbaar houden van dat verhaal. Objecten kunnen dan een waardering krijgen als: *must* (uniek en onmisbaar), *need* (relevant maar uitwisselbaar) en *nice* (minder relevant, met wens tot ondersteuning).

IN DE PRAKTIJK | Rotterdam

De gemeente heeft op basis van een inventarisatielijst met 158 gebouwen, opdracht gegeven aan een extern bureau om een waardering te doen van al deze gebedshuizen. Dit heeft geleid tot een soort ranglijst met een cijfermatige en beschrijvende waardering, in samenhang, op basis van vier criteria: cultuurhistorie, stedenbouw, architectuur en interieur. De maatschappelijke waarde van de gebouwen is in deze fase nog niet meegenomen. Hierover vindt later, indien nodig, aanvullend onderzoek plaats. De waardering is één van de instrumenten die kan worden gebruikt voor het maken van afwegingen rond prioritering en inzet. De gemeente overweegt om een selectie van de meest waardevolle gebouwen onder thema's te plaatsen die belangrijk zijn voor de cultuurhistorie van de stad. Deze kan in de toekomst uitgebreid worden met andere gebouwen.

IN DE PRAKTIJK | Súdwest Fryslân

Binnen de gemeente Súdwest-Fryslân wordt een format kerkenpaspoort ontwikkeld. In deze kerkenpaspoorten wordt alle relevante informatie wat betreft het gebouw verzameld. Deze kerkenpaspoorten worden ingezet zodra men in gesprek wil gaan over het toekomstperspectief van het kerkgebouw. Door de verschillende criteria binnen schaalniveaus in het kerkenpaspoort schematisch te behandelen, kan er via deze methode een afweging gemaakt worden over het toekomstperspectief van de kerk.